

KUUROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

N:o 6—7.
Kesä—Heinäkuu.

TOIMITTAJAT:
JOHN SUNDBERG HUUGO NYBERG
Vastaava. Toim. sihteeri.

25:s vuosik. 1920.

— Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa. — Hinta 4 mk. koko vuodelta. —

„Kuuromykkäin Lehti“ 1896—1920.

„Kernaasti muinaisaikojä, mun mielen muisteleepee“. Edessäni pöydällä on lukuisia Kuuromykkäin lehden vuosikertoja. Taitaa olla melkein kaikki sen vuosikerrat vuodesta 1896 saakka. Rupean niitä vähin seläilemaan. Muistot muistuvat mieleeni, ajattelen omaa nuoruuttani yhdessä lehden nuoruusaikojen kanssa.

„Näytenu-
mero. 1:n vuosikerta. Mikkelissä tammi-
kuulla v. 1896.

Tilaushinta 1
mk. vuodelta.
Toimittajat: O.
Wichmann, K.
Reponen.“

Näin oli lehden alku. Lehti elää edelleen,

mutta poissa ovat sen alkajat, sen ensimmäiset toimittajat. Pysyvän jäljen ovat he työllään kytäneet. Mikä iloinen yllätys, mikä riemu täytti maamme kuuromykkäin sydämet, kun he ensikerran saivat käsiinsä oman lehtensä! Mikä hyvä aate johtaja Wichmannilla ja opettaja Reposella, kun he päättivät Kuuromykkäin Lehden perustaa! Toimittajat tiesivät varmaan, että lehdestä tulisi heille sekä aineellista tappiota että myös paljon työtä ja vaivaa koulutyön ohella. Mutta, joka tunti johtaja Wichmannin, tiesi, ettei hän työtä

pelkää. Hän ajatteli vaan niiden hyötyä, joita oli palvelemaan ruvennut, maamme kuuromykkäin etua hän ajatteli perustaessaan Kuuromykkäin Lehden. Kääntelen ensimmäisen vuosikerran lehtiä. Lehti tahtoo tutustuttaa lukijoitaan henki-

löihin, jotka ovat maassamme toimineet ja edelleen toimivat kuuromykkäin hyväksi. Luemme piispa Alo-pæus-vainajasta, johtaja Killisestä, tarkastaja Forsiuksesta, opettajatar Luomasta, miehistä ja naisista, jotka ovat elämänsä pyhitäneet kasvatukseen kuu-

Kuuromykkäin lehti alussa, 25 vuotta sitten.

romykistä rehellisiä ja kunnollisia ihmisiä. Hyvää ja hyödyllistä lukemista tarjosi lehti lukijoilleen.

Vuoden 1897 alusta siirtyi lehti johtaja Wichmannilta, joka oli siirtynyt Porvooseen, allekirjoittaneelle, joka yhdessä herra Reposen kanssa toimitti lehteä vuoteen 1907 saakka, siis 10 vuotta. Samaan tapaan kuin ennenkin koetimme toimittaa lehteä parhaan ymmärryksemme mukaan. Koetimme saada siihen vaihtelevaa, hyvää ja opettavaa lukemista ja kehoitimme kuuromykkäitä ahkerasti lehteään avustamaan. Hyvää apua saimme

neiti Helsingiukselta ja herra Pesoselta, jotka meitä toimittajia kirjoituksillaan avustivat. Kii-tollisena muistelen vieläkin näitä ahkeria avus-tajiamme. V. 1898 saimme lehtemme otsikko-kuvan, jonka insinööri Laurell oli piirtänyt ja lah-joitannut. Vuoteen 1901 saakka ilmestyi lehteä

O. Wichmann.

8 numeroa vuodessa. Toimitushuoneena oli vä-liin herra Reposen, väliin minun huoneeni. Itse veimme painoon käsikirjoitukset, itse haimme leh-det painosta, itse niihin osoitelaput liimasimme ja itse ne postiin kannoimme. Tilaushinta oli edel-leen 1 mk. vuosikerralta.

Mutta jo oli kuulunut kauvan pientä jupinaa lukijaimme keskuudesta. Lehteä pyydettiin laa-

K. Reponen.

jentamaan, niin että se ilmestyisi säännöllisesti kerran kuukaudessa. Nämä pyynnöt panivat mei-dät toimittajat arvelemaan. Tilaajain luku oli pieni ja säännöllisesti saimme tappiota. Päätimme kuitenkin uskaltaa, ja lehti alkoi ilmestyä kerran kuukaudessa. Koko tosin pienennettiin ja hinta

korotettiin 1: 50 p. vuosikerralta. Mutta tilaajat olivat tyytyväiset. Toimittajille tästä koitui tietenk-in enemmän työtä ja puuhaa. Hiljaisessa työssä kuluivat vuodet vuoteen 1907 saakka. Vuoden 1906 lopussa saapui toimitukselle kirje Suomen Kuuromykkäin Liitolta, jossa Liitto pyysi toimi-tuksen siirtämään lehden Suomen kuuromykkäin Liitolle. Koska lehti toimituksen mielestä oikeas-taan liitolle kuuluikin, suostuimme mielellämme tehtyyn pyyntöön. Olihan mielestämme tosin ikävää jättää käsistään 11 vuodenvanha poika-nen, jonka oli nähnyt syntyvän ja kasvavan, jota oli ruokkinut ja josta oli ollut surua, jos iloakin. Mutta tieto, että tämä poikanen joutuu hyviin käsiin, lohdutti meitä vanhoja toimittajia. Vuonna 1907 olivat lehden toimittajina herrat Sund-berg ja Heliä. Ja vuoden 1908 alusta saakka ovat lehden toimituksessa tähän päivään saakka olleet herrat John Sundberg ja Huugo Nyberg, väsymättöminä, huolellisina ja antaumuksella. Lehden ulkomuoto on muuttunut, se on laajen-nut ja taajennut. Maamme kuuromykät ovat vähitellen heränneet. Nyt he jo ymmärtävät oman lehtensä tuottaman hyödyn, jota he alussa eivät ymmärtäneet. Nyt he pitävät kun-nia-asianaan lehteensä kirjoittaa ja sitä tilata. Lapsi on sivuuttanut poikavuotensa, se täyttää tänä vuonna kunnialla 25 vuotta. Lehden van-hana kustantajana ja toimittajana iloitsen siitä pal-jon. Ja te, arvoisat virkaveljeni, herrat Sund-berg ja Nyberg, kiitos teille että olette lehden peräsimessä pysyneet. Kokemuksesta tiedän, että teillä on ollut paljon vaivaa ja puuhaa. Toimit-tamanne lehti on mielestäni sellainen kuin sen olla pitää, kirjoitukset vakavat, kieli helppoa. Olette tehneet raskaan pitkän päivätyön, josta teillä on ollut iloakin, joskin surua. Kiitos työs-tänne. Pysykää edelleen perämisemessä. Sou-takaa ja huovatkaa. Tarmoa ja kykyä ei teiltä puutu. Vuodet vierivät. Muodot muuttuvat, ihanteet-kin vaihtuvat. Mutta leima, joka alkuisin työhön lyödään, ei kulu hevillä.

Lehden vanha toimittaja tekee kunniaa vanhan toimituspöytänsä vieressä 25 vuotiaalle lehdelle ja sen nykyisille toimittajille.

Mikkelissä toukokuulla 1920.

I. Savolainen.

Johtaja livari Savolainen 50-vuotias.

Yhäti useammin, toinen toisensa jälkeen alkavat aistivillisten opetuksen työmaalla työntekijät saavuttaa ihmisijän keskipäivän. Tämäkin todistaa sitä huomattavaa työtä, mikä meidänkin maassamme on ehditty tehdä aistivillistemme hyväksi. Niinpä sivuuttaa heinäkuun 17 p:nä Mikkelin kuuromykkäinkoulun johtaja Iivari Savolainen vuorostaan virstan pylvään, johon 50-men on veistetty. On erikoista syytä tämän merkkipäivän johdosta esittää Kuuromykkäin lehden lukijoille muutamia ääri viivoja tämän uutteran työmiehemme elämästä ja työstä kuuromykkäinopetuksen työvainiolla.

Johtaja Savolainen on kuuromykkäinopettajain nuoremman opettajapolven aikaisimpia. Jo syyslukukaudella v. 1890 oli hän kuuntelijana Kuopion kuuromykkäinkoulussa ja v. 1891 näemme hänet jo parin muun harjoittelijan kanssa hoitamassa luokkaa samassa koulussa. Yliopistolliset lukunsa sen jälkeen päätettyään toimi johtaja S. v. t. opettajana ensin Porvoon ja sitten Turun kuuromykkäinkouluissa sekä sittemmin v. t. johtajana Porvoon koulussa lukuvuodet 1893—96. Tultuaan elokuussa v. 1896 määrätyksi Mikkelin kuuromykkäinkoulun v. t. johtajaksi, tuli hän myöhemmin joulukuussa samana vuotena suoritettuaan tutkinnot opettaja- ja johtajavirkoja varten, viran vakinaiseksi haltijaksi. Siis lähes 30-vuotta on johtaja Savolainen ollut tekemisissä kuuromykkäin kanssa ja niistä lähes 24 vuotta sei-

sonut Mikkelin kuuromykkäinkoulun peräsimessä, jossa toimessa hän vielä on. Hänen aikanaan on koulussa aina vallinnut sopuisa ja hyvä henki, joka on tehnyt tämän koulun rakkaaksi siinä työskenteleville.

Johtaja Savolainen on syntynyt Kuopiossa 17 p. heinäk. 1870. Lapsuudenaikaiseksi kotikaupungiksi tuli hänelle kuitenkin Kajaani, jossa hänen isänsä oli koulunrehtorina. Eri-tyisellä lämmöllä ja kiintymyksellä kertookin hän tästä kodista ja sen aikuisista pikkukaupungin oloista ja elämästä. Varsinkaan Ämmäkosken kuohujen vallatonta leikkiä ja juoksua sen rannoilla hän ei unhoita. Koulun hän kävi Kuopiossa.

Näihin ääri viivoihin sisältyy uuttera, tunnollinen työ yhteiskunnan pienimpäin hyväksi. Ja kun vielä muistamme, että tämä työ on suurimmaksi osaksi ollut työskentelyä heikkolahjaisten kuuromykkäin parissa, käy uuras- tus sitäkin merkityksellisemmäksi. Mutta ras- kaasta työstä huolimatta ovat vuodet vierineet toistensa jälkeen voimatta uuvuttaa johtaja Savolaisen kuuromykille uhrattuja voimia. Työkykyisenä, järjestystä harrastavana ja oppilaiden parasta sekä tietopuolista että käytännöllistä kehitystä ajattelevana jatkaa hän yhäti työtään. Rauhallisena, kokeneen opettajan tavoin ohjaa hän oppilaitaan tunneilla ja välitunneilla- kin näemme hänet usein leikillisenä totuttavan hyviin tapoihin.

Varsinaisen koulutyönsä ohella on johtaja S. tehnyt aikaa ja vaivoja uhraten työtä ei ainoastaan oman koulunsa oppilaiden vaan myös koko maamme kuuromykkäin hyväksi. Niinpä hän v. 1897—1907 oli Kuuromykkäin lehden toimittajana ja kustantajana, kunnes Suomen Kuuromykkäin liitto otti lehden hal- tuunsa. Senkin jälkeen on hän tätä lempi- lastaan kirjoituksillaan muistanut, iloiten siitä, että se pieni, Mikkelissä päivänvalon nähnyt kuuromykkäimme äänenkannattaja on tullut heille rakkaaksi, samalla kun se on laajentunut ja lukijakuntakin suuresti lisääntynyt. Myös Aistivilliskoulujen lehteä on hän monen mo- nilla kirjoituksillaan avustanut. Mutta suurim- man ja kallisarvoisimman palveluksen on joh- taja S. kirjallisella alalla tehnyt maamme kuuromykkäinkouluille, niiden opettajille ja oppi- laille laatimillaan Raamatunhistorian oppikir-

joilla. Kauniin lahjan Suomen kuuromykille on hän sen lisäksi antanut Hartauskirjassaan, jonka toivon löytävän tien jokaisen kuuromykän kotiin.

Erytystä innostusta on johtaja Savolainen osoittanut kootessaan tietoja Mikkelin kuuromykkäinkoulun entisistä oppilaista, heidän olosta ja elämästään koulusta päästyään. Monet sadat kirjeet on hän tietoja kootessaan kirjoittellut. Tämän työn tulokset saatiin kuulla mielenkiintoisessa esitelmässä viime kesäkuussa pidetyssä Aistivalliskoulujen opettajain kokouksessa Perttulassa. Toivottavasti julaistaan esitelmä kuuromykkäin luettavaksi. Myöskin kuuromykkäin sivistämisrienteihin, jatkokursseihin y. m. toimintaan heidän hyväkseen on johtaja S. innokkaasti ottanut osaa. M. m. on hän v:sta 1907 ollut Kuurom. Autt. yhdistyksen Mikkelin piirin piiritoimikunnan puheenjohtajana.

Mikkelin kaupungin kunnalliseen elämään on johtaja Savolainen myös vaikuttanut, ollen vuosien kuluessa monissa erilaisissa luottamustoimissa. Musiikin harrastajana on hän paljon vaikuttanut musiikkielämän kohottamiseksi paikkakunnalla.

Kun nyt johtaja Savolainen piakkoin viettää merkkipäiväänsä, olen varma siitä, että monet sadat kuuromykät yhtyvät siihen onnitteluun, että Jumala antaisi hänelle terveyttä ja voimia toimia vielä kauan kuuromykkäin hyväksi. Myöskin olen varma, että syyskuussa, kun Mikkelin koulu taas avataan, sen salissa kaajahtaa iloinen eläköönhuuto kunnioitetun ja rakastetun johtajan kunniaksi.

E. J. P.

Juna saapuu Jyväskylään.

kuuromykkäinkoulu, jossa jo 700 kuuromykkää on saanut opetusta. Oli onnellista, että tämä keskeinen ja sadoille kuuromykille tuttu kaupunki oli valittu seitsemännen yleisen kuurom. kokouksen paikaksi. — Paljon k. m. olikin saapunut kokoukseen. Heitä oli n. 330 maamme eri seuduilta, pitkästäkin matkoista, nuoria, vanhoja, miehiä ja naisia. Olipa siellä sokea k. m. Frans Leijonkin, viisas, ihmeellinen, iloinen ja innokas. Hänen läsnäolonsa varmasti rikastutti paljon kokouksen ojelmaa ja antoi ajattelemisen ja ihmettelyn aihetta monille kuuromykille.

Kokouksen jäsenten keskuudessa näkyi useita k. m. opettajia. Jyväskylän k. m. koulun opettajat olivatkin paljon puuhanneet yhdessä J:kylän k. m. yhdistyksen jäsenten kanssa kokouksen hyväksi. He olivat hankkineet suuren ja sopivan kokoushuoneen kaupungin kunnallistalolla, joka on paikkakunnan suurin ja komein kokoushuone. He olivat järjestäneet ilmaiset asunnot miehille tyttökoululla ja naisille kuuromykkäinkoululla. He olivat järjestäneet kahvi- ja voileipä-tarjoilun k. m. koulun saliin, puuhanneet huvimatkan

Muistelmia Jyväskylän kokouksesta.

Jyväskylä on Keski-Suomen pääkaupunki. Se on aivan Suomen „sydämessä“, maamme keskusteesssä. Jyväsjärven rannalle se on rakennettu, kauniin, metsäisen harjun rinteelle. Sinne pääsee helposti junilla eri suunnilta. Ja laivat tuovat sinne myös matkustajia pitkin Päijänteen rantoja aina Lahdesta saakka. Jyväskylässä on myös

Kaupungin talolla.

Haapakoskelle ja Kanavuorelle, *koristaneet kokoushuoneen* y. m. y. m. Jyväskyläläiset ansaitsevat parhaat kiitokset kaikista vieraanvaraisista hommistaan!

Muita k. m. koulun opettajia oli saapunut: johtaja *I. Savolainen* rouvineen ja rouva *Fiina Koskinen* Mikkelistä ja hra *I. K. Palomaa* Turusta. Johtajatar *Maria Kahelin* Pietarsaaresta oli myös läsnä. Kaikki maamme k. m. 3 *matkapappia* olivat myös tietysti saapuneet past. *Nyman* morsiamineen. Toimittaja *J. Sundberg*, kokouksen puuhaaja ja sielu oli myös läsnä.

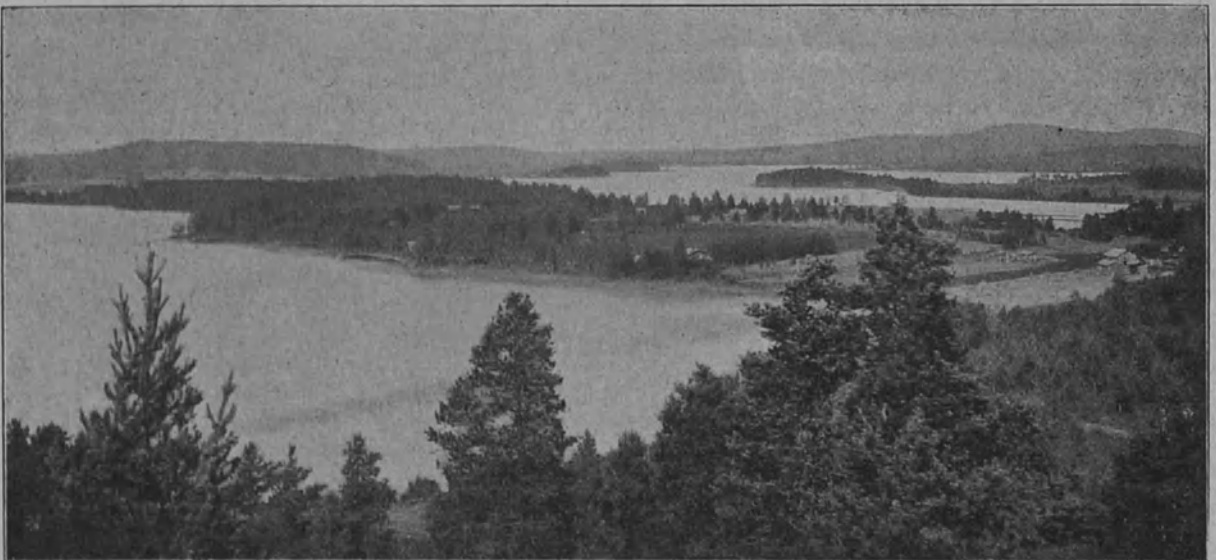

Kokoushuoneessa.

Oli hauskaa nähdä miten iloisia olivat sekä opettajat että oppilaat kun pitkien aikojen perästä saivat tavata toisensa. Olisi ollut vaan toivottavaa, että vielä useammat k. m. opettajat olisivat kokoukseen tulleet. Eivät he sitä olisi katuneet. Arvaamattoman suuri ilo ja hyöty olisi siitä kuuromykille, jos vastedes opettajia enemmän tulisi tällaisiin kokouksiin. Ja hyötyä olisi siitä opettajille itselleenkin ja koko heidän kasvatustyöllensä.

Toisessa paikassa lehteä kerrotaan kokouksen toimista. Tällä kerralla oli ohjelmassa enemmän esitelmiä, vähemmän keskusteluja. Mutta keskinäiseen seurusteluun oli annettu riittävästi aikaa.

Esitelmät olivat hyviä ja arvokkaita. Ne painetaan Kuuromykkäin Lehteen vähitellen. Siitä saa ne lukea. Oli pyydetty muutamia *kuuromykkiä* myös pitämään esitelmiä. Hra *E. Savisaari* piti esitelmän kieltolain nykyisestä kohtalosta. Pari kuuromykkää lähetti kirjoitetut esitelmät, mutta eivät tulleet itse niitä pitämään. Eräs kuuromykkä kieltäytyi vasta kokouksessa pitämästä lupamaansa esitelmän. Oli koetettu saada kuuromykkiä pitämään esitelmänsä *puhekielellä*. Olisi toivottavaa vastedes saada useampia kuuromykkiä pitämään esitelmiä näissä omissa kokouksissansa. — Yleensä kului kokous hyvin vaikka oli niin paljon osanottajia. Järjestys oli hyvä. Jotkut

Maisema Jyväskylän „Hongistosta“.

ehkä hämmästyivät kun saivat nukkua paljailla olkivuoteilla. Mutta he ymmärsivät, ettei J: kylässä voitu hankkia kaikille lakanoita ja peittoja nyky-aikana, kun sänkyvaatteet ja lakanat ovat kovin kalliita. Ja olihan kokouksen „*Kutsumuksessa*“ kaikkia kehoitettu tuomaan lakana, pyyheliina, tyyny, peitto, leipä ja sokeri tullessaan!

Hauskan iltaman piti K. m. Urheiluliitto Kunnallistalon juhlasalissa. Ohjelma oli huvittava ja mielenkiintoinen. Hra *E. Karilas* piti avajaispuheen, jossa hän huomautti urheilun tärkeyttä ja hyötyä k.m.:lle. Hra *O. Wetzellin* ihmeelliset „taikatemput“ huvittivat katselijointa suuresti. Hra *W.* on todella suuri ja ihmeellinen taiteilija alallaan. Hänen on täytyntä paljon oppia ja ajatella ennenkuin hän on tullut niin eteväksi. Helsingin k.m:t näyttelivät Aleksis Kiven kirjoittaman näytelmän „*Lea*“. Onnittelemme Helsingin k. m. näyttelijöitä, että ymmärsivät valita näin kauniin ja hyvän näytelmän. Kivi on suurin suomalainen näytelmäkirjoittaja. Kappale oli siis kotimainen. Sisältö siinä on opettavainen. Siinä kerrotaan miten ahne ja rikas Sakkeus muuttui Kristuksen opetuslapsiksi ja antaa rahansa köyhille. Siinä kerrotaan myös miten Jeesus paransi kuuromyökan. Siis kaikenpuolin hyvä kappale. K. m:t näyttelivät sen hyvin. He olivat paljon lukeneet ja ajatelleet sitä näytelmää. Erittäin hyvin näytteli Sakkeus osansa. Olisi ehkä voineet lyhentää vuorokeskusteluja näin viittomakielellä esitettynä. Saman asian olisi voinut lyhyemmin lausua. Lopuksi tahtoi katselija väsyä katselemiseen. Muutoin olivat näyttelijäin liikkeet ja viittaukset hyvin harjoitellut, selvät ja kauniit. Huomasi, että he olivat koettaneet syventyä kappaleen henkeen. Siinä itsekä kehittyi. — Huvimatka Haapakoskelle oli raittoinen. Se kesti monta tuntia. Kaikki olivat iloisia. Pohjanmaan kuuromyökiä pyörrytti kun näkivät Keski-Suomen korkeita vuoria, pauhaavia koskia ja siintäviä järven selkiä. Toisten ollessa Kanavuoren huipuilla ja näkötorjissa kävi Frans Leijon katselemassa Haapakosken tehtaitten suuria puutarha-viljelyksiä, joille neiti Kahelin häntä opasti ja vei. Erityisiä kokouksia piti vielä neiti Kahelin kotonaan Kivelässä entisille oppilailleen ja opettaja-tovereilleen. Rovasti Luoma kutsui myös entiset oppilaansa kotiinsa kokoukseen, jossa pidettiin puheita (Eelin Raitio, Kalle Ritala y. m.) sekä keskusteltiin. Oli ikävää, ettei

rouva *Helena Luoma* ollut kokouksessa. Häntä kaivattiin. Mutta hän oli heikko eikä voinut olla mukana sentähden, vaan oli maalla.

Liikuttava, juhlallinen oli käynti sankarihaudalla, jolloin laskettiin seppele sankarina kaatuneitten.

Sankarien haudalla.

rovasti Luoman ainoain, molempain poikain *Einin* ja *Viljon* haudalle, sekä nuorena kuolleen k. m. opettajattaren *Laina Luoman* haudalle.

Urheilupäivä oli myös hauska. Kertokoon siitä joku toinen. Kun en ole urheilija enkä juoksija, niin en osaa siitä tarkemmin kertoa. Kovin olivat vaan pojat hommassa. Vahvoja lihaksia, karaistuja vartaloita, tarmokkaita kasvojen ilmeitä, ponnistuksia, rohkeita otteita näin kilpailukentällä. Paljon palkintoja virtasi yhden, pitkän miehen, Onni Pöyhölän, voimakkaisiin, rauhallisiin käsiin. Kunnia hänelle!

Kaiken lopuksi: seitsemäs yl. k. m. kokous jätti hyvän muiston. *Kynä.*

Seitsemäs yleinen kuuromyökkäin kokous

pidettiin Jyväskylässä 6—7 p:nä kesäkuuta.

Osanottajia oli saapunut maan kaikilta ääriiltä yli 300.

Kokous alettiin lauantaina 5 p:nä klo 10 ap. hartaus-hetkillä, joita pitivät Seurakuntatalolla puhekielellä pastori *T. Itkonen* ja kunnallistalolla viittomakielellä rovasti *E. J. K. Luoma*.

Klo 11 kokoontuttiin kaikin Kunnallistalon juhlasaliin jossa ensin kuuromyökkäkuoro opettaja *O. Reinon* johdolla esitti laulua ja rovasti *Luoma* avasi kokouksen viittomakielitulkkiinaan pastori *K. A. Nyman*. Kokouksen

avaaja viittasi isänmaan historiassa sattuneihin suuriin tapahtumiin ja toivotti Jumalan siunausta kokouksen työlle. Senjälkeen piti pastori *H. Nyberg* seuraavan puheen:

Kuusi pitkää vuotta on kulunut siitä kun Suomen k. m. viimeksi kokoontuivat yhteiseen, suureen kokoukseen. Kesäkuussa v. 1914 me viimeksi tapasimme toisemme Pohjanlahden rannalla, kauniissa Waasan kaupungissa. Kun silloin sieltä erosimme, niin emme tienneet, että nyt vasta 6 vuoden perästä saisimme pitää uuden k. m:n y. kokouksen. Emme tienneet, mitä suuria, historiallisia tapauksia oli tulossa, tapauksia, jotka ovat paljon muuttaneet valtakuntien ja kansojen elämää. Emme silloin tienneet, että Suomenkin kansan elämässä suuria muutoksia ja uudistuksia oli tapahtuva. Jo elokuussa v. 1914 syttyi suuri maailman sota. Sitä on kestänyt monta vuotta. Eikä maailmassa ole vielääkään rauha ja tasapaino olemassa. Riitaa, sotaa, hävitystä, kuolemaa kuullaan vielä monista maista. Sodan mukana tulivat onnettomat ja raskaat ajat. Tuli nälkä, kallisaika, elintarpeitten puute, rauhattomuus ja epävarmuus. Sentähden emme ole voineet pitää suuria k. m. kokouksia ennen. Nyt vasta, kun olot alkavat rauhoittua on S:n K. m. L:n keskushallitus uskaltanut kutsua S:n k. m. pohjasta, etelästä, idästä ja lännestä tänne Jyväskylän kauniiseen kaupunkiin pitämään kokousta. Minä luulen, että te, k. m., olette iloisella mielellä tänne tulleet. Kaunis kesä on tehnyt teidän mielenne iloiseksi. Kukkivat niityt, siniset järvet, vihreät metsät, korkea, kirkas taivas ja lämmittävä Jumalan aurinko ovat herättäneet teissä ilon tunteita. Ja toivo saada täällä tavata entisiä opettajia ja toisia k. m. tovereita on pannut sydämenne ilosta lyömään.

Mutta oletteko huomanneet kuinka erilaista nyt v. 1920 on matka ollut k. m. kokoukseen kuinka oli 6 v. sitten v. 1914 Waasaan? Kun 6 v. sitten menimme Waasaan, niin näimme venäläisiä santarmeja, venäläisiä sotamiehiä joka paikassa. Näimme venäjänkieliset aseman nimet asemahuoneen seinällä. Niin, silloin oli Suomi vielä Venäjän vallassa. Venäjän keisari oli Suomen hallitsija. Nyt on toisin. Venäläisiä emme näe missään. Venäjänkielisiä kirjoituksia emme näe missään. Junassa ja laivassa tapasimme ehkä suomalaisen sotilain tai suojeluskuntalaisen. Me olemme irti Venäjästä. Suomi on vapaa, itsenäinen. Suomen lippu liehuu nyt kotien katoilla. Sentähden me olemme iloiset, että nyt Suomen k. m. ensikerran kokoontuvat vapaan kansan jäseninä. Kiitos siitä Jumalalle.

Monet meistä, jotka nyt olemme täällä, olemme olleet jo useissa k. m. yleisissä kokouksissa. Ennen on jo pidetty 6 k. m. kokousta, nim. v. 1895 Turussa, v. 1900 ja 1905 Helsingissä, v. 1908 Tampereella, v. 1911 Turussa ja 1914 Waasassa. Me muistamme, että näissä kokouksissa oli puheenjohtajana hra Julius Hirn, joka myös oli Suomen K. m. Liiton perustaja ja puheenjohtaja. Nyt on hra Julius Hirn poissa. Hän on kuoleman kautta siirtynyt pois toiseen elämään. Tällä hetkellä me muistamme ja kaipaamme häntä. Minä pyydän, että te nousette seisomaan kunniottaaksenne hra J. Hirn vainajan muistoa. — Me kaipaamme myös tänään täällä tarkastaja W Forsiusta, joka on nyt Suomen K. m. Liiton puheenjohtaja. Olisimme toivoneet, että tark. W. Forsius olisi voi-

nut tulla tänne meitä johtamaan. Mutta hänellä on paljon muita töitä ja monta estettä. Hän ei ole voinut tulla. Kun siis Suomen K. m. Liiton puheenjohtaja W. Forsius ei ole täällä avaamassa tätä kokousta, niin pyydän minä K. m. Liiton varapuheenjohtajana lausun teidät, Suomen K. m., sekä teidät, arvoisat k. m. opettajat tervetulleiksi tähän kokoukseen. Toivotan, että me jokaisen saisimme täällä paljon hyviä ajatuksia ja että me kokouksen loputtua veisimme kotiin paljon hyviä muistoja ja hyviä päätöksiä tehdä kaiken, minkä voimme Suomen kuuromykkäin hyväksi. Olkoon Jumalan siunaus tämän kokouksen yllä!

Kun kokouksen puheenjohtajiksi oli tämän jälkeen valittu rovasti *Luoma* ja opettaja *Reino* sekä sihteereiksi pastorit *Itkonen* ja *Nyberg*, alkoivat varsinaiset esitelmät.

Ensimmäisen esitelmän piti johtaja *I. Savolainen* puhuen, vanhempien koulunkäyneiden oppilaiden toimeentulosta. Sitten esitelmöi räätäli *E. Savisaari* kieltolaista ja johtaja *Harlin* kysymyksestä „kuuromykät ja maataloustyö“. Esitelmät luonnollisesti tulkittiin viittomakielellä.

Klo 6 lähdettiin käynnille *sankarihaudalle*. Sinne saavuttua lauloi kuuromykkäkuoro „Oi kuningasten kuningas“. Sitten piti toimittaja *John Sundberg* puheen laskien samalla *Eino* ja *Viljo Luoman* haudalle seppeleen Suomen kuuromykiltä. Hetki lopetettiin maamme-laululla.

Sankarihaudalta siirryttiin nti *Laina Luoman* haudalle, jossa laulettiin „Mun kanteleeni kauniimminkin“, nti *Edla Manninen* puhui ja laski samalla seppeleen Jyväskylän kuuromykkäyhdistyksen puolesta.

Klo 7 alkoi Kunnallistalolla Kuuromykkäin Urheiluliiton illanvietto. Sali oli täynnä kokouksen osanottajia ja muutakin yleisöä. Kun hra *Eino Karilas* oli pitänyt tervehdyspuheen, esitti hra *Oskar Wetzell* näppärästi joukon taikatemppuja. Sitten näyttelivät Helsingin Kuuromykkäin yhdistysten näytelmäseuran jäsenet viittomakielellä *Kiven „Lean“*. Vielä oli ohjelmassa hra *Bruno Moutonin* „ryysytaiteilija“.

* * *

Toinen kokouspäivä sunnuntaina aloitettiin klo 9 ap., jolloin seurakuntatalolla piti hartaushetken puhekielellä pastori *K. A. Nyman* ja Kunnallistalolla viittomakielellä pastori *H. Nyberg*.

Klo 11 ap. kokoonnuttiin sitten Kunnallistalolle, jossa ensin esitettiin kokoukselle johtaja *Pesoselta* ja pelastusarmeijan johtajan puolisoilta, rouva-eversti *Toftilta* saapuneet tervehdykset. Samalla päätettiin lähettää tervehdyskirjelmät rovastinrva *Helena Luomalle* ja valtioneuvoksesta *Julia Stadiukselle* sekä sähkösanomatervehdys koulu-neuvos *Valter Forsiukselle*.

Sitten alkoivat esitelmät. Ensiksi puhui johtajatar *Maria Kahelin* puhtaudesta ja sitten opettaja *J. K. Palomaa* kuuromykkäin vanhainkodista ja sitten esitti sokea kuuromykkä *Frans Lejon* mieltäkiinnittävästi omia kokemuksiaan ja työnsätuloksia puutarhaviljelyksestä.

Esitelmien jälkeen pidettiin kokouksen lopettajaiset ja puhuivat tällöin rovasti *Luoma* ja pastori *T. Itkonen*. — Lopettajaispuheitten jälkeen otettiin vielä yhteinen valokuva.

Klo 4 i. p. lähtivät kokouksen osanottajat *huvimatalle Haapakoskelle*. Siellä käytiin Kanavuorella, jossa opettaja *Palomaa* puhui Suomen kauniista luonnosta. Puheen loputtua lauloi kuoro viittomakielellä opettaja Reinon johdolla Maamme-laulun ja yhteisesti kohotettiin eläköön isänmaalle. — Vuorelta laskeuduttua käyntiin Haapakosken kansakoululla, jossa Jyväskylän kuuromyökkäyhdistys tarjosi retkeilijöille kahvit. Kaupunkiin palattiin klo 10 illalla.

Kuuromyökkäin urheilupäivä Jyväskylässä.

7. VI. 1920.

Kuuromyökkäin Urheiluliitto järjesti ensi kerran omalla nimellään koko maata käsittävät kuuromyökkäin urheilukilpailut yleisen Suomen k. m. kokouksen yhteyteen. Silloin saivat K. U. Liittoon kuuluvat jäsenet ensi kerran kilpailla; n. s. „villeinä“ kuuromyökkäinä ovat he edellisissä kilpailuissa. Kilpailuihin oli osanottajiksi ilmoittautunut 40 urheilijaa. Surkuteltavaa oli nähdä kilpailjoitten tekniikan kehnoutta; kilpailuissa he tuntuivat vain kokeilevan kuulantyyntöä, kiekonheittoa ja varsinkin seiväshyppyä. Vastaisen varalta ala-arvoisten tulosten uusiutumisen estämiseksi on asianomaisten seurojen välttämättömästi pidettävä karsintakilpailut jäsenten keskuudessa, joten parhaat kisailijat lähetetään tuleen. Hipposradalla saavutettiin neljä uutta ennätystä: keihäänheitossa, pituushypyssä, 5,000 m. juoksussa ja 1,600 m. viestinjuoksussa. Puolustajajoukkue „Uljas“ hävisi voittavalle „Valppaalle“ joutuen toiseksi ja luovuttaen sille komean kiertokilven. Yleisö oli haltioissaan katsellessaan jännittävää viestinkamppailua. Yhteenlasketun pistesumman perusteella saivat seuraavat seurat: Tampereen K. U. S. „Uljas“ 21 pistettä, Turun K. U. S. „Valpas“ 19 p., Helsingin K. V. ja U. S. 10 p. Näin ollen voitti Uljas kiertopalkintona kauniin taideteoksen, jonka hra Lauri Vainola oli maalanut lahjaksi Liitolle. Pöyhölän ansiotyöksi on luettava, että hän hankki voiton seuralle saavuttaen korkeimman pistemäärän, 16 pisteellä. Painikilpailut suoritettu vain yhdessä sarjassa (66—70 kg.) Jyväskylän Kisa-Toverien painihuoneistossa. Kilpailujen jälkeen jaettiin K. U. L:n kunniakirjat palkintoina kolmelle parhaimmalle joka urheilulajissa. Sitäpaitsi annettiin V. Kalliolle painikirja kunniapalkintona.

Lopuksi: hyvää jatkoa vain. Ja otettakoon oikein lujille, sillä ensi vuonna pidettävissä pohjoismaitten k. m. urheilukilpailuissa täytyy meidän saada hämmästyä miestemme kuntoa ja sisua.

Tarkempi tulosjärjestys:

100 m. juoksu: I J. Lehtimäki, 12,1 sek., II A. Holmström, s:n, 12,7, III A. Jokelainen, Helsinki, 13, e.

1,500 m. juoksu: I Hj. Sandblom, Helsinki, 4 min. 48,9 sek., II J. Lehtimäki, Valpas, 4,48,9, III F. Mattila, Helsinki, 5.

5000 m. juoksu: I K. Kokkonen, Pihtipudas, 18 min. 4 sek. (uusi K. U. L:n ennätys), II Hj. Sandblom, H:ki, 18.18, III E. Lehtinen, Valpas, 18,42,6.

1,600 m. viestinjuoksu: (800, 400, 200, 200) I Valpas, Turku (A. Holmström, J. Lehtimäki, K. Järvinen ja B. Kaski) 4 min. 5,4 sek. (K. U. L:n ennätys); II Uljas, Tampere, R. 19,2; III H:gin K. V. ja U. Seura 4.22.

Kuulantyyntö: I O. Pöyhölä, Uljas, 8 + 10, 92=18,02; II A. Forseell, Valpas, 8,34 + 9,40 = 17,74; A. Jokelainen, H:ki 7, 39 + 9,38=16, 77.

Kiekonheitto: O. Pöyhölä, Uljas, 22,50 + 27, 40=49,90; II A. Jokelainen, H:ki, 20,06 + 26, 30=46,36; A. Forsell, Valpas, 23,50 + 20,52=44,02.

Keihäänheitto: I O. Pöyhölä, Uljas, 29,95 + 42,34=72,29; (uusi K. U. L:n ennätys) II A. Forsell, Valpas, 22,60 + 36,28 = 58,88; III A. Holmström, s:n, 24,06 + 30,46=54,52.

Pituushyppy: I T. Helminen, Uljas, 5,53 m. (uusi K. U. L:n ennätys); II J. Lehtimäki, Valpas, 5,47; III A. Holmström, s:n, 5,01.

Korkeushyppy: I O. Pöyhölä, Uljas, 1,55 m; II J. Lehtimäki, Valpas, 1,50; III T. Helminen, Uljas, 1,35.

Seiväshyppy: I O. Pöyhölä, Uljas, 2,20.

Paini: I V. Kallio, Valpas, II V. Salomaa, Helsinki, III K. Blomberg, Valpas.

Wiipurin kuuromyökkäin voimistelu ja urheiluseuran „Virkun“ kokous pidettiin viime maaliskuun 28 p:nä kaupungin keskuskansakoululla. Toimitettiin puheenjohtajan ja johtokunnan vaalit, jolloin valittiin yksimielisesti seuran puheenjohtajaksi hra H. Lovén ja johtokuntaan hrat A. Suikkanen, J. Tenkanen, E. Halonen ja H. Kaski.

Viisikymmenvuotiaita.

G. E. Qvarnström.

Kesäkuun 9 päivänä täytti Porvoon k.m. koulun v. t. johtaja, herra *Gustaf Emil Qvarström* 50 vuotta. Herra Qvarnström on läpikäynyt Uudenkaarlepyyn ruotsinkielisen seminaarin. Kansakoulunopettajana toimi hän Porvoon Illbyn kansakoulussa v. 1893—1896. Kuunneltuaan opetusta Porvoon ja Kuopion k. m. kouluissa pääsi hän Porvoon k. m. koulun opettajaksi v. 1898 ja nimitettiin maisteri O. Wichmannin kuoltua saman koulun johtajaksi. V. 1907 oli herra Qvarnström opintomatkoiilla Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa. Useita luottamustoimia on hänellä Porvoon kaupungissa, on jäsen m. m. kaupunginvaltuustossa, kirkkovaltuustossa, kansakoulunjohtokunnassa y. m. Toivotamme onnea hänelle!

Anna Andersén.

Kesäkuun 23 p. täytti Porvoon k. m. koulun käsityöopettajatar *Anna Andersén* 50 vuotta. Hän on käynyt Porvoon tyttökoulun ja Helsingin ruot-

salaisen jatkoopiston sekä valmistui kansakoulunopettajattareksi Tammisaaren seminaarissa. Oli opettajana Kirkkonummen, Teerijärven ja Tuusulan kansakouluissa. Porvoon k. m. koulun opettajattareksi pääsi hän v. 1906. Toimii m. m. Kuuromykkäin Auttajayhdistyksen toimikunnassa. Onnittelemme!

Kesäkuun kuva maalaistalosta.

*Nyt kesä kukoistaa ja linnut laulelee,
Maa kukkia täynnä on, ruis heilimöi,
Ja luonto, vihree vaippa yllään, ylpeilee;
Nyt aika ihanin itsensä näyttölee,
Jota ihmislapsi ennen ikävöi.*

*Pelloilla kasvaa oraat hennot, ihanat,
On peltotyöt suoritettut loppuhun.
On maamies vapaa vaivoistaan, työt raskahat
Nyt palkituksi, nähkääs, hälle tulevat,
— Ei nyt, vaan mentäessä elokuuhun.*

*Laitumilla on vasta aika elämää,
Siellä kaunis karja, uljaat hevoset
Kilvan syövät, kun ruoho on niin rehevää.
Pässi se puskee saaden vastauksen: „pää“!
Ja iloisna on myös pienet piskuset.*

*Kaitsella näit on paimenella hauska työ,
Hän kilpaa saa juosta kanssa mullikkain,
Hän yli rajan menneit' ain' vitsallaan työ.
Aseita häll' on muitakin kuin tuppivyö:
On torvi, mist' lähtee ääni kimakkain.*

*Talossakin aherrust' on aikailla,
Työ vaan ei tahdo loppua laisinkaan.
On koti tää herttainen, jota ihailta
Vieras saa, jonk' koti vierailta on mailla,
Tääll' ei pulaa yhtäkään näe milloinkaan!*

*On ilta; päättynyt on yhden päivän työ,
Mutta kummaa: mies nyt lähtee kyntämään!
Päivä kuuma oli, viileämpi on yö;
Hyvin sujuupi nyt kesannon kyntötyö,
Kun parmat häijyt ei ilje lentämään.*

*Tuolla kimmeltää järvi kaunis, pienoinen,
Kesähelteell' sen vesi ain' virkistää
Niin väsynehen lapsenkin kuin aikuisen,
Ja toinenkin, miss' saa käydä he kylveten
On heillä, se lauantaisin höyryää!*

*On juhlatunnelma juur' talossa tässä,
Sen koivut verhosi kanss' lehtimajain.
Käy nurmella nuoret, vanhat leikkimässä
Ja moni liehakoi vääränä kuin ässä;
Siinä jutut kuluvat aika luistain.*

*Kuuluu kyökissä aika puheen sorinaa,
Siellä emäntä tyttärineen hyörii;
Ei yksikään astia laiskana olla saa,
Kun vieraita paljon saapunut on kaukaa,
Ja naapureitakin pihalla pyörii. —*

*Kun mennyt menojaan on riemujuhla tää,
Ja hauskat muistot siit' jäänyt mielehen,
Mies „rohtimet“ saa nyt ylleen vedättää,
Jälleen jatkaakseen kaikki työt ennen heindää;
Ja talo saa jälleen muodon entisen.*

Toivo Tuomola.

Matkakuvauksia Karjalasta.

Kyllähän hämäläinen matkailija ihmettelee, miten kivetöntä, tasaista ja kaunista maata on Karjala! Ja entäs kansa! Vilkkaus, iloisuus, puheliaisuus ja avomielisyys ovat karjalaisuuteen ominaisuuksia. Elämänkatsomukseltaan ovat he iloisia, joten on vaivatonta mukautua heikäläisiin sekä ajatustapoihinsa. — Mitä tulee kansan tapoihin, niin kyllä huomaa paljon eroavaisuuksia hämäläisten ja karjalaisten tavoissa. Ruokatapoihin nähden Karjala on piirakoiden maa. Melkein jokapäivä olen saanut siellä milloin lanttu-, peruna-, mustikka- ja riisiryynipiirakoita. Tattisoppaan (eräänlaiseen sienisoppaan), piimäkokkeliin, kylmiin sieniin y. m. tutustuin täällä ensimmäisen kerran.

Mutta palaan nyt ensiksi maisemakuvauksiin. Matkamääräni oli Imatra y. m. Ei köyhä kynä voi sanoa kuvailulla Imatran kumeata pauhinaa ja mahtavaa vaikutusta katsojaan, varsinkin ensikertalaisen. Sen kohina kuului jo kauvaksi korviini. — Imatralle saavuttuaan havaitsee matkailija seudun kuvaamattoman kauniiksi. Aseman läheisyydessä sijaitsee komea hotelli, jonka alussa oletimme valtionhotelliksi ja sitävarten mentiin sinne asumaan. Mutta tulimme pian siihen johtopäätökseen, että se hotelli on turistihotelli, jossa saimme turvautua ruotsinkieleen, koska mies- sekä naispalvelijat olivat aivan suomenkielentaidottomat, ja jossa käytetään ulkomaisia kieliä ja tapoja. Tästä hotellista noin puolen kilometrin päässä kohisee Euroopan mahtavin koski Imatra. Kosken

partaalla, miltei korkeimmalla paikalla komeilee valtionhotelli, joka suuresti muistuttaa ritarilinnaa torneineen ja puistoineen. Ei silmä tahdo irtautua noista valkoharjaisista aalloista, jotka nousevat monta kertaa korkeammalle ihmisen pituutta, eikä korvakaan tahdo lakata kuuntelemasta kosken kumeata, ikuista pauhinaa ja myllerrystä. Kun tahdoimme nähdä Saimaata, niin päätettiin tilata valtionhotellin automobiili ja sillä ajaa huristimme vinhaa vauhtia hotellista suoraan Saimaalle pitkin Vuoksenvirran oikeanpuolista tietä. Hei, heijaa, miten suuresti rakastankaan huimaavia automobiilimatkoja! Komeat hovit, karjalaistalot, Tainionkosken kuuluisa paperitehdas, sähkötehdas y. m. tehtaot vilahdivat ohitsemme. Vuoksenniskalla, joka on viimeinen asema Saimaalle, eletään kuin korvessa. — Mikä mahtava näköala Saimaan rannalta! Komeita saaria ja rantoja. — Satamasta lähtee laivoja Savonlinnaan, Punkaharjulle y. m. — Parvi kalalalokkeja halkoili ilmaa. Miten häikäisevästi kuultaa lокkien valkeus auringonpaistetta vastaan! Palaamme takaisin, lumenvalkoiset kivet mukamme muistona Saimaalta. — Oleskeltuamme muutamia päiviä Imatralla, lähdimme Karjalan matkoille. Unohtamattoman muiston jättivät mieleeni Imatra, Vallinkoski, Vuoksenniska ja Saimaa sekä hotelli. — Viivyttyäni jonkun aikaa Viipurissa, Perkjärvellä y. m. päätin pistäytyä kauemmaksi rajakyltiin, nähdäkseen enemmän Karjalaa sekä tutustuakseni syvemmin heikäläisten oloihin. Sitävarten kävin hakemassa erikoisen lupatodistuksen Viipurin historiallisesta linnasta II:n divisionan esikunnalta, sillä ken aikoo matkustaa Raivolaan, Terijoelle ja Koivistolle, hänellä pitää olla divisionan esikunnan tai rajamaan komedantin lupatodistus, muuten „täyskäännös“ tahi kiikkiin! Sillä näillä seuduilla on hiukan levotonta. Siellä liikkuu usein epäilyttäviä henkilöitä ja monasti on pommeja heitetty näihin rajakyltiin. Sukulaisten välityksellä pistäydyin katsomaan Raivolan orpokotia. Tämä orpokoti on todellakin suurimpia laitoksia Suomessa käsittäen monen monta eri rakennusta. Ensimmäisessä rakennuksessa, *Peltolassa*, on orpokodin emännöitsijän, keittäjän, pehtorin y. m. asuinhuoneet. Sitten seuraava, upea rakennus, *Marttala*, on tyttöjen asuntola. Ensikertainen silmäilijä kummastelee, jopa tuntee oikeutettua närkästystä, nähdessään Marttalan rakennuksessa venäläistä tyyliä, varsinkin kun katolla koreilee venäläinen kellotapuli kupuineen ja kullat-

tuine risteineen. Tämä laitos nimittäin oli ollut venäläisten lasten kotina, mutta sittemmin siirtynyt suomalaisille sotaorvoille, joita on nyt kaikkiaan yhteensä kolmesataa. Orpokodilla on myös erikoinen sairaalarakennus apteekkeineen ja sairaanhoitajineen. *Jukolassa*, poikien asuntolassa on orpokodin kansakoulu. *Peippola* tekee virkistävän vaikutuksen vieraaseen. Astuessani Peippolaan ryntäsivät pikku palleroiset luokseni piirittäen kokonaan minut sekä tätini. Kylläpä nuo ovat oikeita peipposia, iloisia ja viserteleviä. Se ihminen oli viisas joka keksi tämän sattuvan nimen. Siellä hoidetaan kaikkein pienimpiä, 2—3 vuotiaita pienokaisia. Vielä on eräs rakennus, jossa asuvat kaikki, Marttalan, Jukolan, Peippolan, *Sirkkulan* ja sairaalan eri johtajattaret, koulunopettaja ja ylijohtajatar. Ihmettelen, miksei ole lähetetty aikaisemmin Sirkkulassa asuvaa 12 vuotista k:mykkä tyttöä johonkin kouluun. — Sitten on vielä orpokodin keittiö, josta viedään valmista ruokaa kaikkiin eri rakennuksiin. En ole koskaan nähnyt suurempaa keittiötä ja leivinuunia, johon mahtuu sata leipää paistumaan. Ja pesutuvassa seisoo 6—8 reipasta naista pesuammeiden ääressä. Jokapäivä leivotaan leipiä, jokapäivä pestään pyykkiä ja jokapäivä kylvetään siellä (paitsi tietysti pyhinä). Lopuksi mainittakoon noin 30 palvelijaa ja joukko karjaa. — Tämä valtion laitos avattiin vasta viime syksynä lokak. 1 p:nä, joten on ehkä odotettavissa parannuksia huoneiden sisustukseen sekä rakennustyyliin nähden. Ja kyllä suomalaisella on syytä olla iloissaan siitä, että oman maamme kamaralla seisova laitos, jossa joku aika sitten rehenteli venäläisiä, on siirtynyt suomalaisiin käsiin ja siitä, että noista monesta sadasta sotaorpolapsista, huonnoimmasta aineistosta, kasvatetaan kunnan kansalaisia.

Raivolasta, jonka asema poltettiin kapinan aikana, mutta jossa nyt seisoo uusi asemarakennus poltetun sijalla, jatkoin matkaani Terijoelle ja Vammeljoelle saakka. Vammeljoen rautatie-jyrkkyys on 20 metriä korkea, nienoa hiekkamaata. Tsaarivallan aikana tsaariperheellä oli tapana tehdä huvimatkoja Koivistolle. — Vammeljoelta jonkun matkan päässä, Vammekylässä sijaitsee venäläisen kirjailijattaren *Maria Kartoffin* (syntynyt 1862, kuollut 1910) sangen upea kirkko. Mieleni tulee väkisin hartaaksi katsellessani tuon naisen soikeita älykkään näköisiä kasvoja ja vartaloa kuvapataassa, joka lepää suurella hautakivellä, ja johon

on kaiverrettu hautakirjoituksia. Palsamoitu ruumis lepää tämän hautakiven alla. Tämän vainajan ranskalainen puoliso kuuluu elelevän vielä Ranskassa. Se, että tämän kirjailijattaren hautapatsaan viereiseen maahan oli laitettu useita punaisten hautoja, ihmetytti minua. — Vammekylästä jatkoin matkaani kuuluisaan Inoon. Jo saapuessani havaitsin Inon taistelunalaiseksi. Katsellessani Inon patterin syviä juoksuhautoja muistui ehdottomasti mieleeni Parolan juoksuhaudat leijonapatsaineen ja muutaman kilometrin laajuisine kenttineen. Inon patterista, joka on aivan Suomenlahden rannalla, kulkee piikkilanka-aita Laatokkaan asti. Suomenlahden rannalla on todellakin oivallisia aurinkokylpy-paikkoja ja rannalla löytyy komeita simpukoita ja paljon näkinkenkiä. Sieltä näkyy Kronstadt, ja paljain silmin näin Kronstadtin rannalla 5—6 sotalaivaa, jotka kuuluvat olevan bolševikkilaivoja. Meri on paikoitain 20 klm. leveä ja sen pinta on pyöreänmuotoinen. Olen nähnyt meren hopeankirkkaana sekä synkkänä. Silloin kun se päilyy auringonpaisteessa, niin sen salaperäinen tenho vetää vastustamattomasti herkkätunteisen kaunosielun ja luonnonihailijan mukaansa. Mutta kun taivas on synkkänä, silloin ihminen tuntee vaistomaista kammaa, jopa kauhua merta kohtaan, sillä silloin on se peloittava ja musta kuin yö, ainoastaan aallot läikähävät lumenvalkoisina sysimustaa pintaa vasten. Niin, meri saattaa olla toisinaan kiehtova ja toisinaan peloittava; sen oikullisuus värittää muuten elämän yksitoikkoisuutta, siksi sitä rakastetaan yhtä paljon kuin pelätään.

Kuta lähemmäksi tulee Venäjää, sitä vähemmän tuntee itsensä vapaaksi. Rajakylät tuntuvat vielä venäläisiltä. Siellä näkee paljon tyhjiä huviloita. Asukkaat nimittäin olivat siirtyneet rauhallisemmille paikoille pois sieltä peläten mahdollisia hyökkäyksiä, koska pommeja on usein heitetty rajakyliin ja muuten ilmassa vilisee yhtämittä lentokoneita. Kronstadtissa on jonkinlainen valonheittäjä, joka heittää pimeinä iltoina valoa ilmaan niin, että sen hohde muistuttaa suurta salaman välähdystä, mutta tämän valonheittäjän valo kestää paljon pitemmän ajan.

Rajamailla asustelee venäläistä ylimystöä. Niinpä minä sain nähdä ensimmäisen kerran ruhtinaan, kookkaan ja tumman ruhtinas S:n Perkjärvellä, jossa asuu pari ruhtinasta sekä herttuakin. Ruhtinas S. oli rikkain mies venäjällä tsaarivallan

aikana. Ja myöskin kuuluisa mies; häntä kutsuttiin Venäjällä „valkoiseksi ruhtinaaksi“. Hänet ajettiin pois tsaarin hovista, koska hän meni naimisiin alempikäyttöisen naisen kanssa. Viime kesänä kuoli ruhtinatar ja hänet palsamoitiin ja haudattiin Terijoella omaan kirkkoonsa. Kapinan aikana poltettiin kirkko, mutta rakennettiin uudestaan tullen maksamaan 300,000 ruplaa. Ruhtinas S:lla on suuria maatiloja Ukrainassa.

Jos kirjoittaisin kaikki näkemykseni, kokemukseni ja kuulemukseni matkojen varrelta, venyisi tämä kirjoitukseni pitkäksi. Täytyy siis jo pysäyttää tämä kynän juoksu. — Mutta monet sisältörikkaat hetket ovat painuneet mieleeni unohtumattomiksi muistoiksi synnyttäen toisinaan poveeni kaihon palata taas Karjalaan, jossa olen kierrellyt kolmisen viikkoa. — Ilmojen valtias oli hyvin suosiollinen matkoilleni: kirkkaita päivänpaisteita ja pelkkiä kuutamoja. — Muuten oppii ihminen matkoilla tavattoman paljon. Matkan kokemukset ja näkemykset rikastuttavat sielua.

Laina Vainola.

Mitä on itsekunnioitus?

Surettaa ja hävettää jo todellakin lukiessamme tämän lehden palstoilta petoksista ja petkuttajista, joita liikkuu piirissämme. Vaikka suurin osa kuuromykkiä on syntynyt alimmasta kansankerroksesta, eikä siis ole ihme, että löytyy huonoja ihmisiä k:m. piirissä, niin sittenkin tämä on jotain kovin surullista ja hävettävää. — Kunniantuntoinen urheilija, suojeluskuntalainen, opettaja y. m. tuntee aina häpeää jos heikäläisten keskuudessa on tapahtunut jotain toveripiirinsä mainetta häpäisevää. Niin meilläkin.

Raamatunlause: „Isäin pahat teot lankeevat lapsille kolmanteen ja neljänteen polveen“ pitää ehdottomasti paikkansa, sillä lääketiede on todistanut, että kuuromykkyys, sokeus, tylsämielisyys, y. m. aistivallisuuden ja perinnölliset taudit ovat johtuneet juoppoudesta, irstailusta ja huonoista elämäntavoista.

Eikö tämä onnettomuutemme, kuuromykkyys, velvoita meitä, kovaosaisia, tekemään jotain, ettei onnettomuus- ja kärsimyssarjaa jatkuisi jälkeläisille, vaan että saataisi kansa terveemmäksi, raittiimmaksi ja kunniallisemmaksi? Urheilu ja sivistys

ovat parhaimmat välikappaleet tässä työssä, sillä nämät kykenevät pitämään harrastajia loitompana turmelevista tavoista.

Tiettyä on, että suurin osa k:mykkiä ovat syntyneet kurjista olosuhteista tahi huonojen vaikutuksien alaisina. Kouluissa on opettajilla ollut kova kasvattamistyö. Siksi on moni hyvä opettaja oppilaalle enemmän kuin äiti ja isä yhteensä: oppilaan uskottu ja lohduttaja, lämminsydäminen kovaonnisten ystävä ja vaalija. Tunnen monta opettajaa, jotka huolestuneina seuraavat entisen oppilaansa askeleita maailmassa, iloitsevat hänen menestymisestään ja kärsivät hänen kärsimyksistään, siksi minäkin muistelen suurella kiitollisuudellani opettajiani ja „tätejäni“.

Se nuori, jolla ei ole vanhempia tahi hyviä ystäviä, joutuu helposti kurjaan elämään. Opettajat ja hyvät vanhemmat tukevat tuntuvasti k:mykän askeleita elämässä. Usein opettaja saa kuulla ikäväkseen, kuinka moni „lapsensa“ on koulun lopettamisen jälkeen luisunut alaspäin. Missä on vika? Usein huono seura turmelee hänet. Moni k:mykkä on liittynyt huonojen ihmisten joukkoon, kierrellen maailmaa ja laiskotellen päivästä päivään ja yhä rappeutuen siveeläisesti. Kunniaton on se mies, joka kerskailee huonolla elämällään, sillä häneltä puuttuu edesvastuun-tunnetta sekä itsekunnioitusta ja samalla hän joutuu itsenäisten ja kunniallisten naisten ja miesten halveksimaksi.

Kunniantuntoinen ihminen pitää kiinni hyvistä tavoista ja ihanteista. Epäitsekäs ja omanarvontuntoinen ihminen vaatii aina itseltään enemmän kuin toisilta. Ihmisen täytyy osata olla yhtä paljon ylpeä kuin nöyrä.

Eikö voisi perustaa tulevaisuudessa k:mykille erikoista kasvatuslaitosta? Kuulevilla on jo kiritushuoneita, kasvatuslaitoksia y. m. Tietysti tämä kysyisi varoja ja ehkä onkin tarpeetonta, sillä maassamme on vain muutamia kuuromykkä-huligaania, mutta eikö voisi toimittaa tšekäläiset maailmankiertäjät kuulevien kasvatuslaitoksiin, joissa oppisivat säännölliseen työhön ja rehellisiin elämäntapoihin. Vai mitä?

Ehkä pohdittaisi joskus tätä asiaa kokouksissa?

Laina Vainola.

Apulaisia.

(Muistelma talvipakkasilta)

„Hyi, kuinka tuolta ovesta tuulee“, sanoi ovi-
naulassa oleva turkki toverilleen päällystakille.

„Älä sinä muuta sano!“ vahvisti päällystakki.

„Mitähän jos koettaisimme tukkia sitä hiukan“,
ehdotti turkki. „Aivanhan nuot ihmisetkin väri-
see vilullaan.“ Ja turkki katseli huolestuneena
mitenkä mummo ja vaari koettivat pysytellä li-
kellä tulisijaa.

„Mutta tukitaampas!“ innostui päällystakki.

„Mutta miten me sen teemme?“

„Kuulehan, veli päällystakki, eikös huudeta
tuota hiilihankoakin avuksi?“ tuumi turkki.

„Niinpä huudetaan“, sanoi päällystakki. Ja
turkki huusi:

„Hoi, hiilihanko!“

„No mikä on hätänä?“ kysyi hiilihanko uni-
sesti. „Herätättehän minut makeimmasta unes-
tani. Tuossa olikin niin mainion hyvä nukkuma-
paikka lämpimän tulisijan nojalla, että pian nukuin.“

„Tulehan tänne“, kehoitti turkki. Ja hiilihanko
astua hipsutti oven luo.

„Sieltähän nyt hirveä veto käy“, sanoi se ovea
katsellen.

„Siitähän tässä nyt onkin kysymys“, selitti
päällystakki. „Olemme yhdessä tämän veli tur-
kin kanssa tuumineet, emmekö voisi hiukan tuk-
kia tuota kylmää huokuvaa ovea. Mutta tarvit-
semme myös välttämättä sinuakin, että aikeemme
onnistuisi.“

„Hyi, tällaisessa vedossa ei tottatosiaan ole
hauska olla“. Ja hiilihanko puisteli viluisena itseään.

„Sinä hiilihanko oletkin lämpimälle oppinut“,
sanoi turkki. Mutta etkö nyt täksi kertaa uhraa
mukavuutesi lämpimän lieden luona. Ja ryhdy
auttamaan meitä? Katso noita ihmisiä kuinka he
kärsivät kylmästä! Heitä tulee oikein sääli.“

„Olen valmis“, sanoi hiilihanko jalomielisesti.
„Mehän olemmekin ihmisten apulaisia. Ja ol-
kaamme myös *hyviä apulaisia*. Mutta mitenkä
nyt tukimme ovea?“

„Olen ajatellut“, selitti päällystakki, että jos
veli turkki asettuisi istuvaan asentoon tuonne
kynnykselle, niin tukkisi hän sillä tavoin alapuo-
lella pahimmat vetopaikat. Minä taas tartun
tuonne naulaan, jonka näette tuossa ovenpäällä.
Siitä riipun pitkin pituuttani ja sinä, hiilihanko,
asetut minua tukemaan, että painun oikeen liki
tuota huokuvaa liitettä.“

„Hyvä on!“ sanoivat turkki ja hiilihanko. Turkki
asettui kynnykselle, niinkuin päällystakki oli neu-
vonnut. Ja asetti toisen etupuolensa alareunassa
olevan reijän naulaan ja jäi riippumaan. Hiili-
hanko alkoi etsiä tukevaa jalansijaa, että parem-
min voisi tukea päällystakkia.

„Voi, hyvät ystävät! Minä olen liian lyhyt.
En ylety tarpeeksi korkealle“, puhkesi hiilihanko
päivittämään.

„Koetahan vielä velikulta, jos sentään ylettyi-
sit“, neuvoivat turkki ja päällystakki huolestuneina.

Ja hiilihanko koetti ja koetti, mutta ei yletty-
nyt sittenkään.

„Älä vain minua pole ja nokea“, pyysi turkki.

„Kun saisinkin astua sinun päällesi, niin sitten
ylettyisin“, vastasi hiilihanko.

„Sen kyllä saisit kernaasti tehdä jollet vaan
nokeaisi“, lupasi turkki. „Mutta virkasi puolesta
olet niin nokinen, ettei se nyt käy päinsä.“

„No, minkä päälle sitten nousen, että ylettyisin?
En ymmärrä yhtään“, päivitteli hiilihanko.

„Kuulehan, hyvä hiilihanko! Mitähän jos kii-
peisit laidalleni, kenties sitten ylettyisit.“ Oven
luona oleva saavi se näin puhui. „Olen tässä
kuunnellut tuumianne. Mutta en ole tiennyt,
voisiko minusta olla tässä puuhassa mitään hyö-
tyä. Olen odottanut, jos apuani tarvittaisiin.“

„Kiitos hyvä saavi-veli! Apusi on hyvin ter-
vetullut. Älä muuta kuin kieritä heti itsesi tänne“,
puhuiivat turkki, päällystakki ja hiilihanko yhteen
ääneen.

Ja pari pyörähdystä tehtyään oli saavi toisten
luona.

„Koetappas nyt, hiilihanko!“

Ja hiilihanko kapusi saavin laidalle, sovitteli
hetkisen, neuvoi sitten saavia siirtymään hiukka-
sen taaksepäin.

„No, nythän tämä käy laatuun, kehui hiilihanko
ja nojasi päätään päällystakkiin. „Ei puoleksi-
kaan tunnu enää vetoa.“

„Ja se korvaa tämän puuhamme voivat, kun
tiedämme tehneemme hyvän työn“, sanoi pääl-
lystakki.

„Auttakaamme aina siinä, missä voimme, niin
täytämme velvollisuutemme ihmisten palvelijoina“,
neuvoi turkkivanhus lopuksi.

Ja turkin, hiilihangon, saavin ja päällystakin
yhteisillä ponnistuksilla koitti todellakin lämpi-
mampi yö molemmille vanhuksille.

Kuuromykkäin kokouksen

aikana oli Jyväskylän sanomalehdessä „Keskisuomalainen“ seuraava, erittäin kaunis ja ystävällinen kirjoitelma, jonka lainaamme lehtemme lukijain luettavaksi.

HILJAINEN KOKOUS

on parhaillaan kaupungissamme.

Maan kuuromykkät ovat nimittäin kokoontuneet tänne seitsemänteen yleiseen kokoukseensa.

Olin eilen kokouksen avajaisissa Kunnallistalolla.

Talon juhlasali oli melkein täynnä osanottajia. Maan kaikilta kulmilta.

Ja mikä reipas, sydämellinen tunnelma!

Oikea välitön ja reilu jälleennäkemisen tunnelma.

Iloisia kasvoja, iloisia liikkeitä.

Ja kuitenkin hiljaisin kaikista näkemistäni kokouksista.

Mutta se, joka minua kaikkein enimmän miellytti, oli se väkevä isänmaallinen mieliala ja se syvä uskonnollinen henki, joka kokouksessa valitsi ja jota puhujat kauniin sanoin edelleen kohottivat.

Liikutuksin sen pani merkille ja liikutuksin totesi, että siinäkin oli yksi kansallisen sivistystyömme työnhaara, joka paljon suuremmassa määrässä ansaitsisi kansalaisten myötätuntoa kuin mitä siihen yleensä kiinnitetään.

Kuinka paljon meillä vielä onkaan maan kaikilla kulmilla kuuromykkiä, joiden kasvatus ja kehitys on niin ja näin.

Heitä vierotaan, heitä tyhmästi halveksitaankin ja heidän koulutielle toimittaminen jätetään toisarvoiseksi asiaksi.

Ja kuitenkin heilläkin olisi aina menestymisen mahdollisuuksia, heidän elämäänsä voitaisiin saada iloa ja heistä kasvaisi hyvien kasvatus- ja koululaitosten turvissa isänmaalle hyödyllisiä, kunnan kansalaisia.

Jyväskylän kuuromykkäkokouksella on kaikesta päättäen suuri merkitys sen reippaan, iloisen ja rohkaisevan yhteishengen ylläpitäjänä, jota kovaosainen ihminen ennenkaikkea kaipaa. Ne nuistot, jotka kokouksen osanottajat täältä mennessään vievät, takaavat varmaan monen tulevan hetken rattoisuuden ja helpotuksen.

Toivon puolestani hiljaisille vieraille hyvää viihtymystä täällä kauniissa kaupungissamme, jossa moni saa nyt verestä koulumuistojaan ja moni taas tapaa uusia ymmärtäviä ystäviä.

Veräjän-Mikko.

Tietoja kotimaasta.

Hauska iltama. Kevättalvella, noin maaliskuussa kävivät Nuorten miesten Kristillisen yhdistyksen Mars pojat Turun k. m. koulussamme katsojissa johtajansa, herra Kivistön kanssa. Hauska oli meillä silloin ja päätimme vastaisuudessa panna toimeen iltaman, johon kutsuimme myös nämä koulussamme käyneet vieraat, mutta he tahtoivat myös osaksi esiintyä iltamassamme. — Toukokuun 14 p. pidettiin tämä luvattu iltama koulumme juhlasalissa k:lo 6 illalla. Jotkut opettajistamme ja ystävämme ja me viimeisen luokan oppilaat kokoontuimme sinne. Hiukan saimme odottaa vieraitamme. Vihdoin he tulivat johtajineen hyvässä järjestyksessä. Heidät kutsuttiin juhlasaliin, jossa viimeisen luokan oppilas Ida K. piti heille tervehdyspuheen. Hän lausui heidät tervetulleiksi iltamaan ja toivoi, että he viihtyisivät seurassamme. Tätä seurasi Sakari Topeliuksen kirjoittama runo „Säilytä kruunusi“, jonka saman luokan oppilas Anna J. lausui. Sitten ruvettiin tarjomaan teetä, jolla ajalla asuntolan johtajatar S. Liljefors luki kuulijoille erään kauniin runon. Kun tee oli juotu, näytimme näytelmäkappaleen „Myrsky ja päivänpaiste.“ Sitten me 8 A luokan oppilaat rouv. S. Nordmanin johtamana lausuimme kuorossa „Porilaisten marssin.“ Tämän jälkeen rupesivat vieraamme esiintymään. Herra Kivistö johti heitä ja he rakensivat n. k. pyramiideja, joita oli hyvin hauska katsella. Myös he näyttivät millä tavalla he partiorekillään voivat puhua lipuilla, kun ovat ulkona kaukana toisistaan ja on vaikea kuulla puhetta. Herra K. piti myös kauniin puheen, jossa hän puhui partiolaisten velvollisuuksista ja lopuksi hän lausui kiitollisuutensa tästä hauskasta iltamasta. Ennenkuin iltama loppui, voimistelivat muutamat k. m. pojat, joita johti itse viimeisen luokan opp. Jaakko Ikkela oikein mainiosti ja voimistelu kävi hyvin. Koko iltama onnistui hyvin ja innostutti läsnäolijoita. Iltaman loputtua kokoontuivat partiopojat riveihin ja yhtäkaa jättivät meille hyvästi, mutta johtajansa her. K. tervehti meitä kaikkia kädessä. Tämä iltama jätti jokaiseen hauskan muiston.

Impi Jokinen.

Mikkelistä. K. m. koulun opettaja, hra E. J. Pesonen ja rouvansa Ebba P. muuttivat Mikkelistä Turkuun viime kesäkuun alussa. Herra Pesonen on nyt määrätty Turun k. m. koulun johtajaksi. Hän ja hänen rouvansa olivat Mikkelin k. m. koulun opettajina 22 vuotta. Heidän poismuuttonsa johdosta pidettiin Mikkelin k. m. koulussa erojuhla toukokuun 19 p:nä. Kello 1 päivällä kokoontuivat kaikki opettajat ja oppilaat kukilla ja seppeleillä koristeltuun juhlasaliin. Herra ja rouva Pesoselle piti puheen johtaja A. J. Savolainen kiittäen heitä ahkerasta, onnistuneesta työstä opettajina sekä uskollisesta ystävydestä toverina.

Lahjoituksia. Turun Kuuromykkänyhdistys on saanut Turun kaupungin valtuuston yleishyödyllisiin tarkoituksiin määräämistä varoista 1000 mk.

Oppilas *Sandra Niemelä* piti puheen kiittäen heitä oppilasten puolesta. Pastori *H. Nyberg* piti myös puheen. Herra Pesonen vastasi liikutettuna kaikkiin puheisiin. Opettajatoverit lahjoittivat hra ja rouva Pesoselle muistoksi tusinan hopeisia teelusikoita. Kahvia juoden ja keskustellen kului aika hauska. — Mikkelin k. m. koulun opettajat ja oppilaat kaipaavat kovin paljon hra ja rouva Pesosta heidän muutettuaan Turkuun. He ovat olleet hyvät ja tunnolliset opettajat sekä ystävälliset toverit. Koulu tuntuu kovin tyhjältä nyt, kun Pesoset eivät ole siellä enää. Toivomme heille paljon onnea uudessa työssään Turussa. — Herra ja rouva Pesosen tuttavat pitivät heille monta erojuhlaa Mikkeliissä.

Kurikan kuuromykkäin yhdistyksessä oli vuosikokous tämän kuun 13 p:nä. Oli koottu 21 kuuromykkää.

Toimitettiin johtokunnan vaalit. Valittiin puheenjohtajaksi maanvilj. *Matti Yli-Varvi*, varapuheenjohtajaksi puusep. *Matti Lahti*, rahastonhoitajaksi rovastinna *Olga Söderman*, sihteeriksi neiti *Linnea Mäntyniemi*, sekä muiksi jäseniksi hra *Jooseppi Pelto-Pirilä* ja neiti *Aina Torala*.

Ävikin kuuromykkäkodista pääsivät pois seuraavat oppilaat: *Kerttu Kauppila* Viipurista, *Hilja Välimäki* Kullaasta, *Anna Hellsten* Tamme-lastasta, *Siiri Ikäheimonen* Heinävedeltä, *Hilja Heiskanen* Haapajärveltä, *Katri Alasalmi* Kestilästä, *Leuto Leimu* Kärkölästä. Nämä oppilaat laski pastori *H. Nyberg* H. p. ehtoolliselle Ävikissä toukokuun 24 p. Tässä juhlatilaisuudessa oli läsnä useita toisia kuuromyksiä, lasten omaisia ja ystäviä.

Tasavallan Presidentti ollessaan Mikkeliissä viime toukokuun 11 p:nä kävi myös kuuromykkäkoululla. Tilaisuutta varten oli koulun voimistelusalit kauniisti koristeltu. Presidentin astuessa saliin antoi eräs tyttöoppilas hänelle kimpun ruusuja. Tervehdyspuheen korkealle vieralle piti koulun johtaja *I. Savolainen*. Siinä viitattiin siihen eristettyyn asemaan, johon kuuromykkä kuulon puutteessa on joutunut, ja kohteluun, jota hän entisaikaan on saanut kärsiä, ja miten kristinusko sittemmin hänenkin elämänsä on valoa luonut. Puheeseen, jota Presidentti ja hänen seurueensa hartaudella kuuntelivat, vastasi, Presidentti toivoen, että laitoksen oppilasta kasvaisi ahkeria ja rehellisiä ihmisiä. Katseltuaan vielä oppilaiden käsitöitä, poistui Presidentti seurueineen.

Lahjoitus. Turun kuuromykkäkoulu on saanut Turun kansalliselta kirjakaupalta lahjaksi 1000 mk. jonka korot käytetään oppilaiden vapaapäivien ja lomahetkien toiminnallisen vieton edistämiseksi.

Savonlinnan hiippakunnan Kuuromykkäin entinen pappi *O. Myyryläinen*, joka on siirtynyt Savonlinnan hiippakunnasta Kuopion hiippakuntaan, on määrätty Honkasalmen v. t. kirkkohermaksiksi ja kirkkoherran kuolinpesän armovuoden saarnaajaksi.

Viime huhtikuun 19 p:nä päättyneen hakuajan kuluessa ei kuuromykkäin papin virkaa Savonlinnan hiippakunnassa ole kukaan hakenut. Nyt tämä virka ylläsanotussa hiippak. on julistettu toistamiseen haettavaksi.

Mikkelin kuuromykkäkoulusta päästettiin tänä keväänä seuraavat oppilaat: *Juhani Laak*, *Kuolajärvi*, *Kotalankylä*; *Akseli Kuneinen*, *Mieto*, *Mäntyniemi*; *Toivo Matti Niinikangas*, *Matku*, *Kojonkylä*; *Selma Kotisalo*, *Äggelby* *Baggöle*, *Helsingin p.*; *Signe Puttonen*, *Suolahti*; *Anna Eskelinen*, *Syvänniemi*, *Niemisjärvi*; *Olga Holkki*, *Rovaniemi*, *Kirkonkylä*; *Elli Ruuska*, *Haapajärvi*; *Aleksandra Niemelä*, *Vesilahti*, *Narvankylä*; *Toivo Karppinen*, *Temmes*, *Haurukylä*; *Jalmari Lappi*, *Toholampi*, *Silvolankylä*; *Ilmari Lapveteläinen*, *Kuopio*; *Maiju Majakangas*, *Sydänmaa*; *Ida Timonen*, *Rovaniemi*, *Alakylä*; *Hilda Järvinen*, *Korkeakoski*, *Sähränjärvi*; *Emil Kosunen*, *Heinävesi* *Koivunmäki*; *Eljas Kinnunen*, *Suonnejoki*; *Lydia Saarinen*, *Imatra*, *Korvenkylä*; *Lempi Nummenperä*, *Raisio*. Päästetyt oppilaat kävivät ensi kerran Herran *P.* Ehtoollisella ensim. helluntaipäivänä Mikkelin kaupungin kirkossa. Rippikouluopetusta antoi heille pastori *H. Nyberg*.

Helsingin Huopalahden koulusta pääsivät pois seuraavat oppilaat: *Kosti Remmi*, *Lahti*; *Topi Runonen*, *Kälä*; *Väinö Mälkki*, *Viipuri*; *Olga Susi*, *Leo*, *Tauno Parviainen*, *Rääkkylä*; *Yrjö Mallenius*, *Helsinki*; *Lauri Toivonen*, *Fastböle*; *Tyyne Lyman*, *Sysmä*; *Aukusti Pauku*, *Pyhäjärvi* (V. p. I.) *Väinö Tuominen*, *Äggelby*; *Paavo Laaksonen*, *Lahti*; *Väinö Hietanen*, *Uusikirkko*; *Arvo Virtanen*, *Parola*; *Valfrid Merivirta*, *Mäntsälä*; *Helmi Tauriainen*, *Iisalmi*; *Maria Myllynen*; *Tervajärvi*; *Martta Hakkarainen*, *Iisalmi*.

Pastori *H. Nyberg* laski nämät oppilaat *H. p.* Ehtoolliselle toukokuun 13 p:nä.

Porvoon k. m. koulusta pääsi pois tänä keväänä seuraavat neiti *Aino Pulkkinen* oppilaat: *Väinö Valentin Renqvist*, *Kokkolasta*; *Margit Victoria Vinsten*, *Turusta*; *Birger Lundqvist*, *Tammisaaresta*; *Alice Matilda Viik*, *Viipurista*; *Ines Adele Fagerlund* ja *Isidor Elis Fagerlund*, *Snappertunnasta*; *Tyyne Valdine Mäkinen*, *Pietarsaaresta*; *Ethel Humble*, *Viipurista*; *Anna Adina Lassas*, *Teerijärveltä*. Nämä oppilaat laski past. *H. Nyberg* *H. p.* Ehtoolliselle Porvoossa helatorstaina. Suuri joukko vanhempia kuuromyksiä oli kokoon tunut juhlaan.

Raittiusesitelmää Ahvenanmaan kuuromy-kille heinäkuun ajalla pitää *Elias Savisaari* Turusta. Matkat järjestää Turun Kuuromyökkäin Raittiusyhdistys, joka myöskin hankkii raittiuslehtisiä Ahvenanmaan kuuromykkille jaettavaksi.

Turun Kuuromyökkäinyhdistyksen talvityö-kausi päättyi viime toukokuun 30 p:nä. Päättä-jäisissä yhdistyksen puheenjohtaja piti puheen, luoden katsauksen kuluneeseen työaikaan ja kiit-täen yhdistyksen jäseniä hyvästä käyttäytymisestä ja yhteistyöstä. Mutta ennenkuin yhdistyksen jäse-net kokonaan hajaantuvat kesälomalle, päätettiin vielä kerran kokoontua tietoja saamaan Jyväsky-län kokouksesta.

Turun kuuorojenkoulusta saivat viime kevät-lukukauden päättäjaisissä päästötodistuksen seu-raavat yläluokan oppilaat: Signe Maria Johanna Puutanen Paraisilta, Elsa Johanna Koivisto Kar-kusta, Ida Katarina Kylänpää Marttilasta, Astrid Elisabet Andersson Porista, Hanna Maria Riini-mäki (Sillankorva) Urjalasta, Anna Jakowleff Eura-joelta, Impi Eulalia Jokinen Koskelta (T. I.) Sanna Martta Vainionmäki Kiikasta, Saara Maria Iso-Ettala (Ala-Antola) Kodisjoelta, Helmi Dagmar Lahtinen Längelmäeltä, Saima Maria Järvinen Tarvasjoelta, Ida Vilhelmiina Koskinen Loimaalta, Hilma Toivonen Pälkäneeltä, Aune Adelina Ran-nisto Tampereelta, Eero Adrian Virtanen Harja-vallasta, Arvo Armas Aalto Laitilasta, Frans Heikki Peräkorpi Honkajoelta, Jaakko Johannes Ikkelä Juupajoelta, Eero Johannes Hollo Liedosta, Lauri Albert Raitanen Mietoisista, Aukusti Johannes Lähdeniitty Kuusjoelta, Yrjö Herman Julius Col-liander Viitasaareltä.

Stipendejä jaettiin pois päässeille oppilaille yh-teensä 1200 mk.

Kasteenliiton uudistaminen tapahtui ensimmäisenä helluntaipäivänä ja silloin he myöskin ensi kerran pääsivät Herran Pyhälle Ehtoolliselle. Ripillelaske-misen toimitti pastori K. A. Nyman.

Jyväskylän k. m. koulusta pääsivät pois tänä keväänä seuraavat oppilaat: Auvinen, Taa-vetti, Viipurin maas. Granrot, Juho Aukusti, So-dankylästä; Lundberg, Väinö Juho, Sortavalasta; Mattsson, Urho Vihtori, Viljakkalasta; Siekinen, Leo, Pihtiputaalta; Wästilä, Julius, Parkanosta; Hagert, Arvo Eemeli, Suistamosta; Remes, Tuure, Kiuruvedeltä; Tuominen, Vihtori, Sysmästä; Ylén, Eemeli Rikard, Porin maaseurak., Ylirönni, Juho, Parkanosta ja Filippow, Maria Kitelästä.

Olen pudottanut ylioppilaslyyran huvimatalla Haapakosken näkötorniin tai sen ulkopuolelle. Se joka on löytänyt sen, laittaisi mulle sen postitse. Maksan sitten löytäjälle postimaksun.

Augusta Salovaara.

Os. Peltosalmi, Itikka.

Valokuvia

Suomen kuuromyökkäin 7:nnestä yleisestä kokouksesta Jyväskylässä:

- N:o 1 Juna saapuu Jyväskylään
- N:o 2 Sankarien haudalla
- N:o 3 Opettajatar Laina Luoman haudalla.
- N:o 4 Kahvila kuuromyökkäin koululla.
- N:o 5 Näytelmäkappale „Lea“
- N:o 6 Osanottajia kokoussalissa
- N:o 7 Kaupungin talolla
- N:o 8 Huvijunalla Haapaniemelle.
- N:o 9 Näkötorni Haapakoskella
- N:o 10 Kahvinjuonti kansakoululla.

Koko sarja maksaa 20 mk. tai á 2 mk. kpl. ja postimaksu 25 p. Saapi tilata allekirjoittaneelta. Rahan tulee seurata tilausta tai lähetetään jälki-vaatimuksella

Kunniottaen
Hannes Ylén.

Postiosoite: Hämeenlinna.

Urheiluvalokuvia

4:nnestä kuuromyökkäin urheilujuhlasta Jyväskylässä:

- N:o 1 loppukilpailu 100 m. juoksussa
- N:o 2 1 voitto 1,600 m. vienti juoksussa
- N:o 3 Korkeushyppy
- N:o 4 Seiväshyppy
- N:o 5 Osanottajat 5,000 m. juoksussa
- N:o 6 Ensimmäinen voittaja 5,000 m. juok.
- N:o 7 Kolme parhainta painijaa

Koko sarja maksaa 12 mk. tai 2 mk. kpl. ja 25 p. postimaksu.

Os. Hämeenlinna.

H. Ylén.

Vihityt.

Olga Ferm Osk. Vilander

H:ki 3. 4. 20.

Kihloissa.

Helmi Nirva Isak Hakala

Kauhajoki 19 14/8 20. Ylistaro

Vaatetusliikettä

Fredrikinkatu 22

SUOSITELLAAN

Löytyy valmiita miesten pukuja ja palt-toita naisten kappoja y.m. y. m. useampaa erilaisia. Tilauksia myös otetaan ja maaseudulle lähetetään.

JOSEF SEIDLER.